

Energoefektivitātes risinājumi + Kā motivēt darbiniekus iesaistīties energoefektivitātes aktivitātēs?

Toms Lācis

Elektrum Energoefektivitātes centrs

Ar ko sākt?

1.

Elektrības patēriņa analīze

2.

Elektroierīču apkope

3.

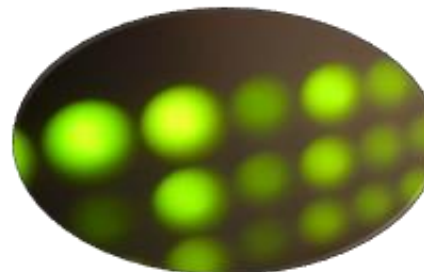
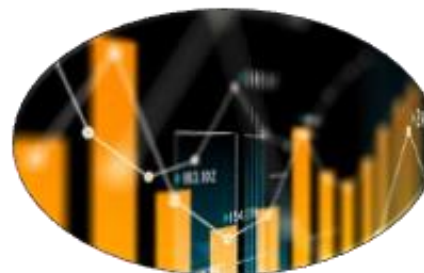
Gaidīšanas režīma samazināšana

4.

Darbinieku izglītošana un paradumu pielāgošana

5.

Spuldžu un citu iekārtu nomaiņa

If You Can't
Measure It,
You Can't
Improve It

(William Thomson, Lord Kelvin)

Energomonitorings + Energoaudits

Ja ir viedais skaitītājs

- ✓ Analizēt patēriņu pa dienām un stundām

Ja ir pārvaldības sistēma

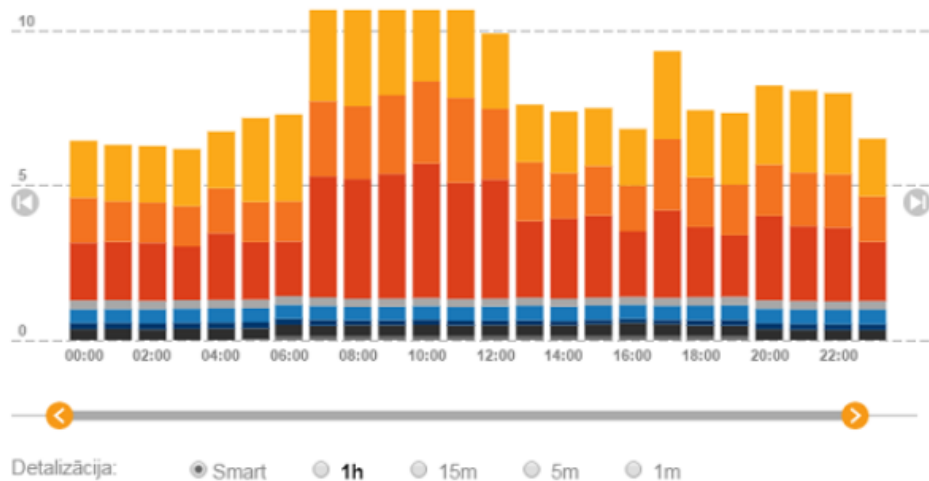
- ✓ Iekārtu vadība un patēriņa analīze

Piesaistīts ārpakalpojums

Piemēri no dzīves

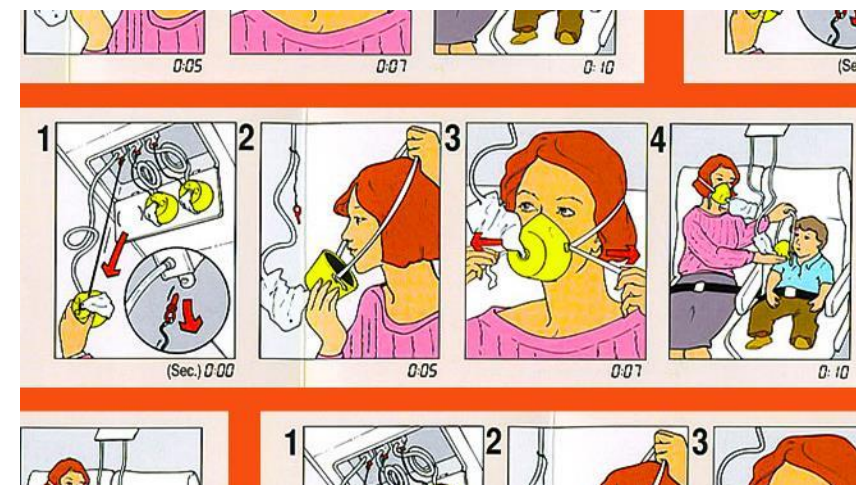
Darbinieku izglītošana

1. Nodrošināt pieejamu informāciju
2. Apmācības par svarīgākajām tēmām
3. Ikdienas atgādinājumi
4. Radīto ietaupījumu atspoguļojums
5. Sasniegto mērķu atspoguļojums
6. Aktīvāko darbinieku motivēšana un izcelšana

1. Nodrošināt pieejamu informāciju

- Apmācības
- Izdales materiāli
- Iekārtu lietošanas pamācības

2. Apmācības par svarīgākajām tēmām

- Klimats

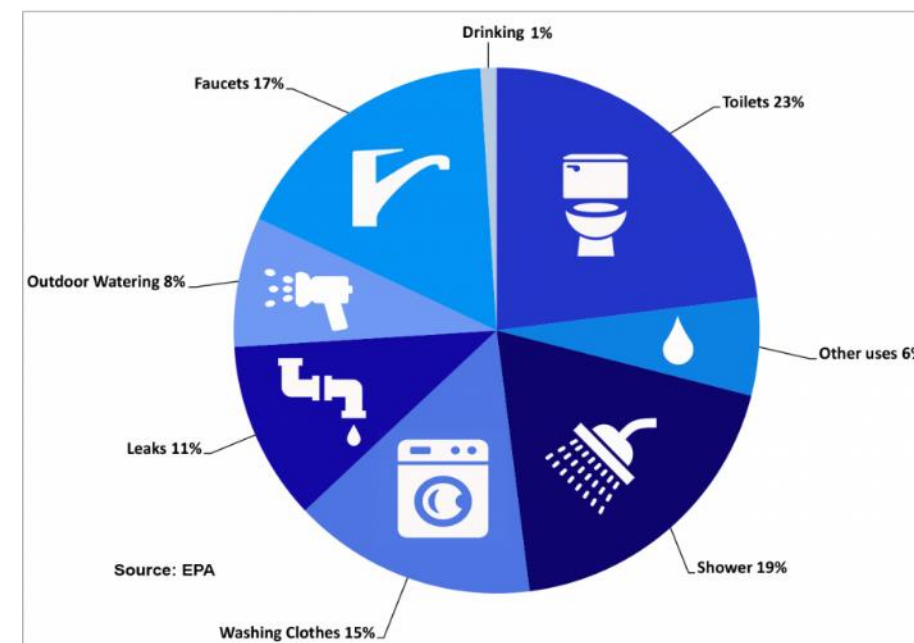

- Elektroiekārtas

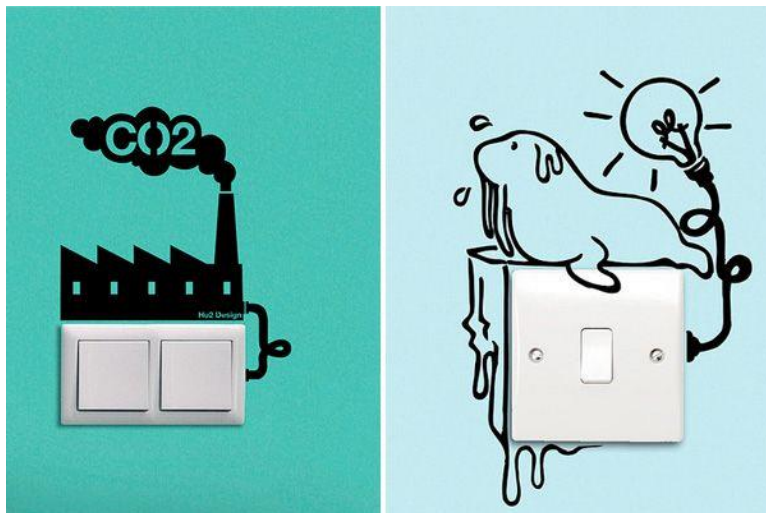
- Ūdens lietošana

Household Water Use

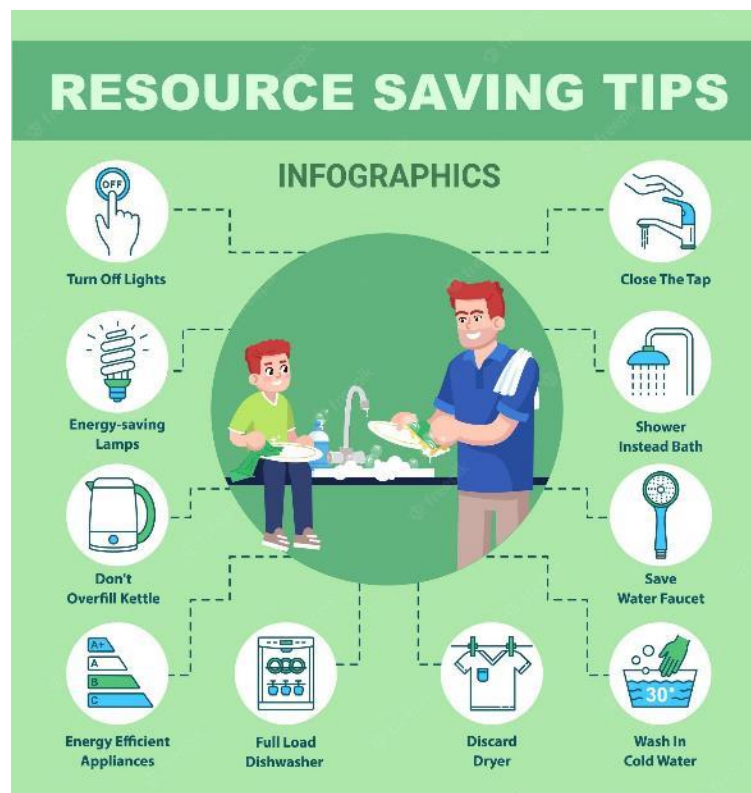

3. Ikdienas atgādinājumi

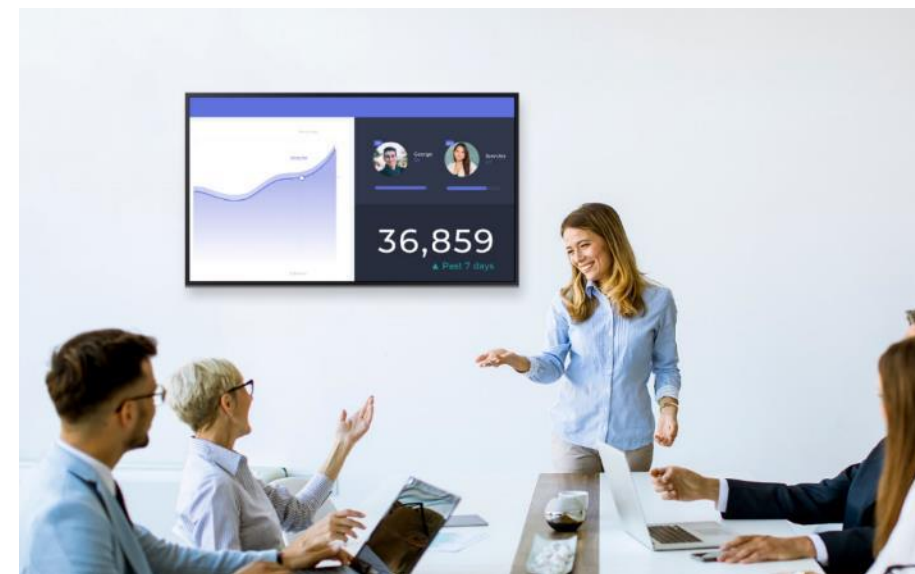
• Uzlīmes

• Plakāti

• Video

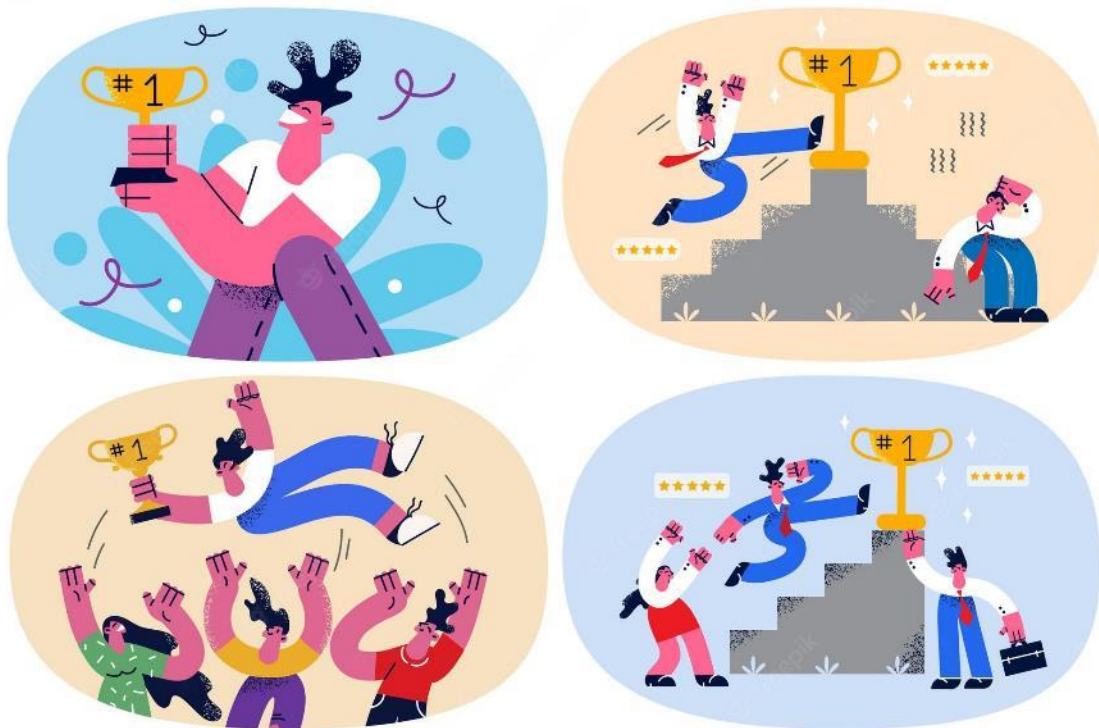

Kopā sasniegto lietu atspoguļojums

- Uzslavas
- Atskaites
- Katra indivīda pienesums

6. Aktīvāko darbinieku motivēšana un izcelšana

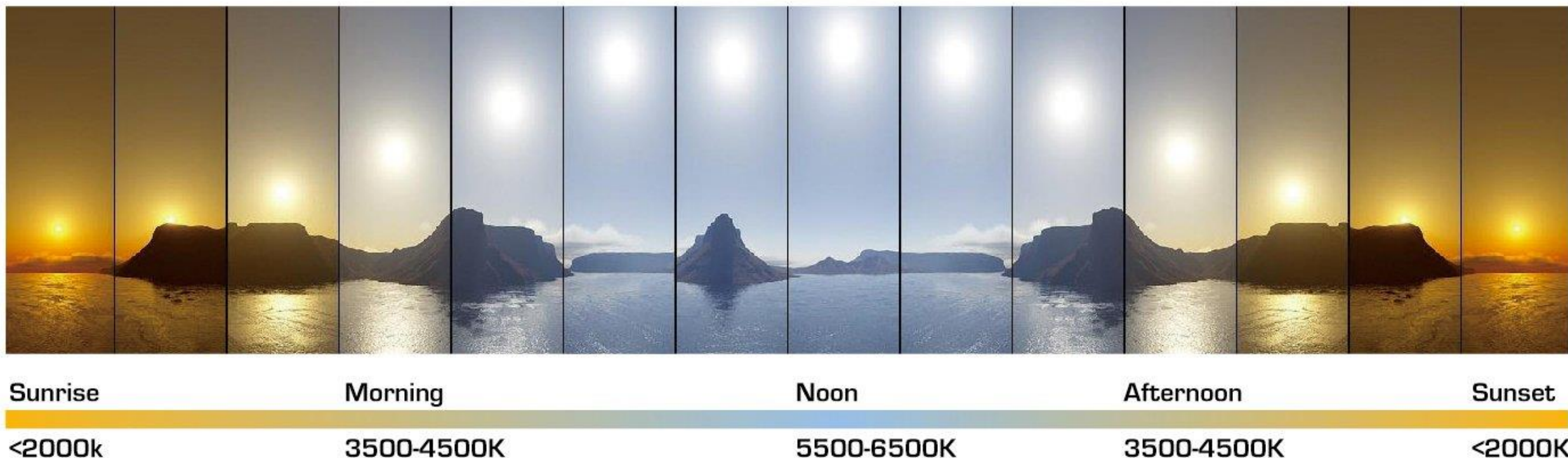

- Tituli
- Balvas
- Papildus iesaiste turpmākajos projektos

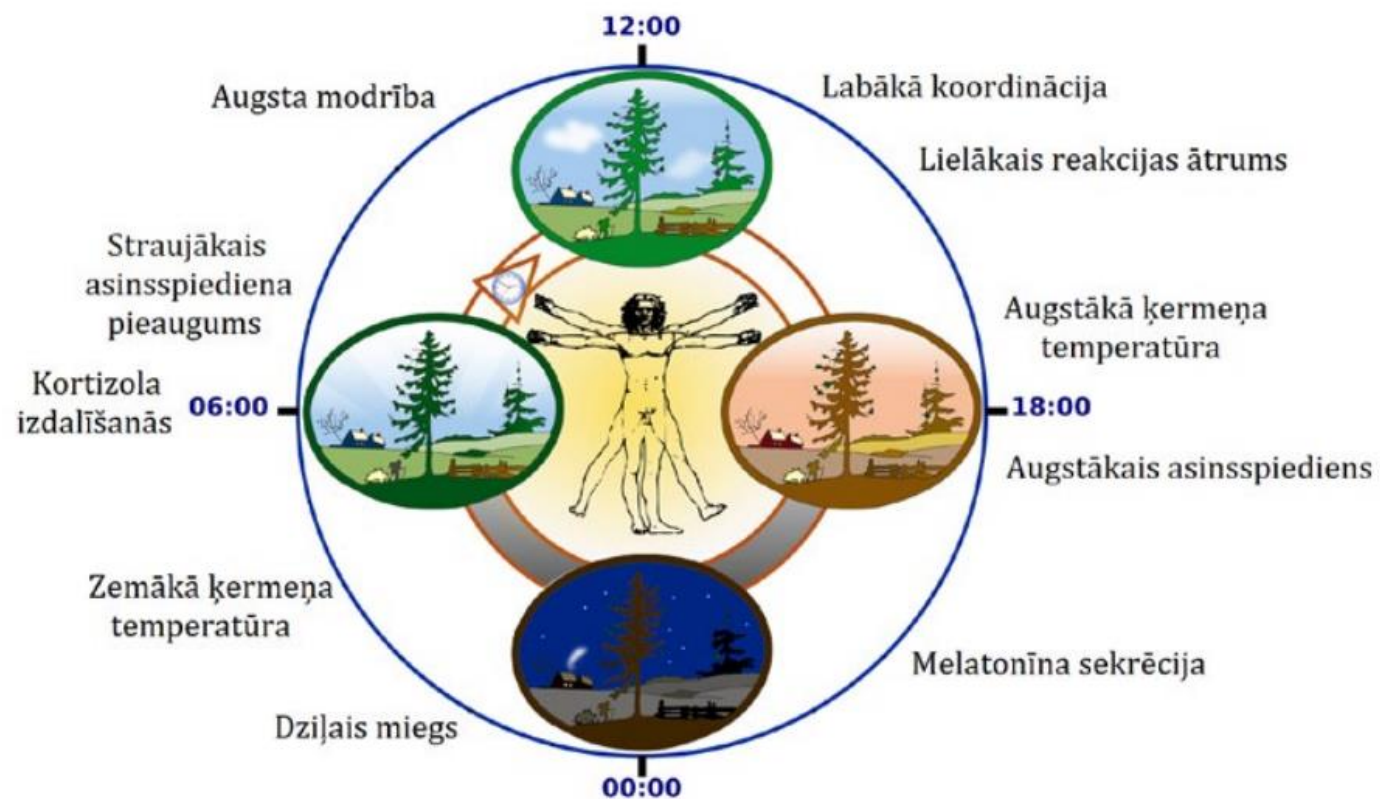
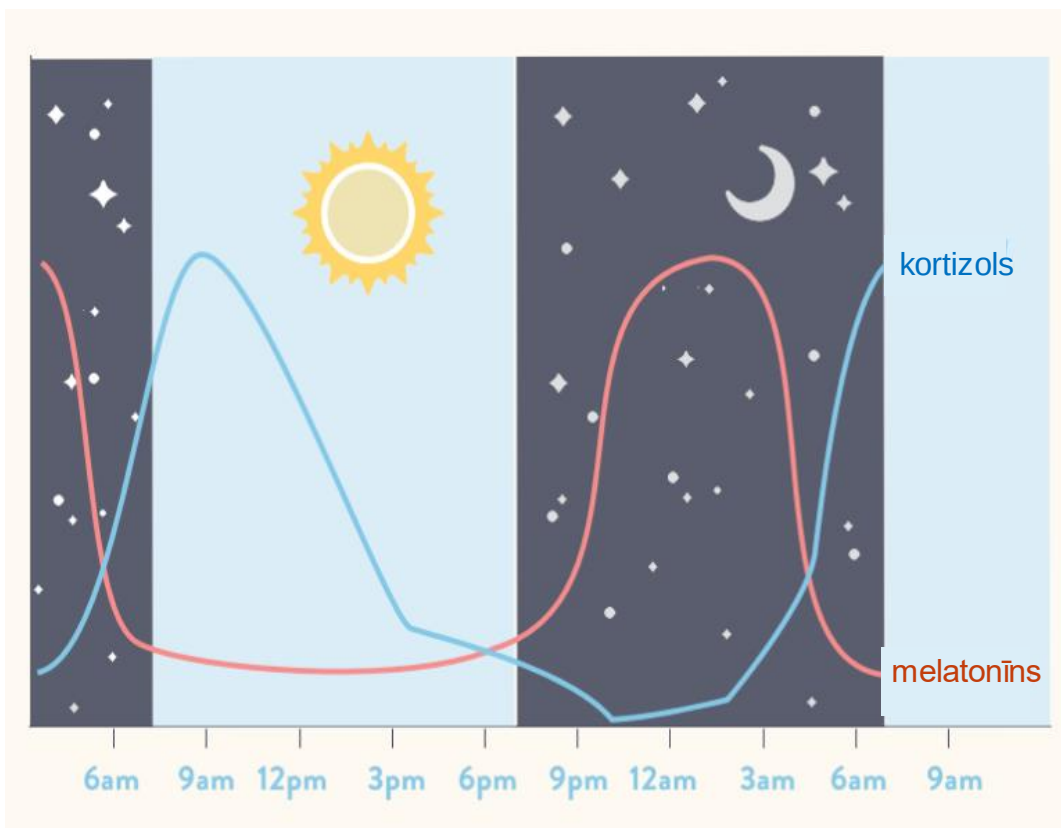
Apgaismojuma nozīme un apslēptās iesējas

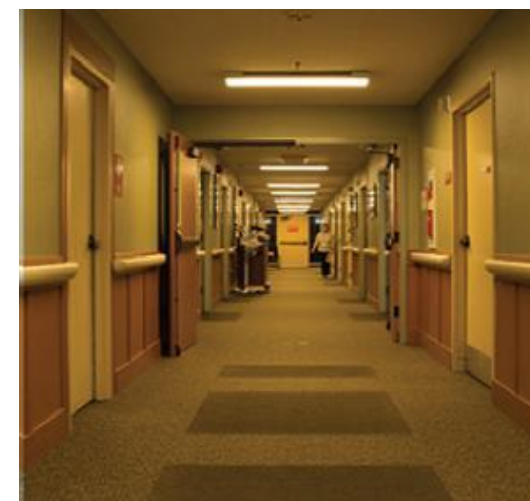
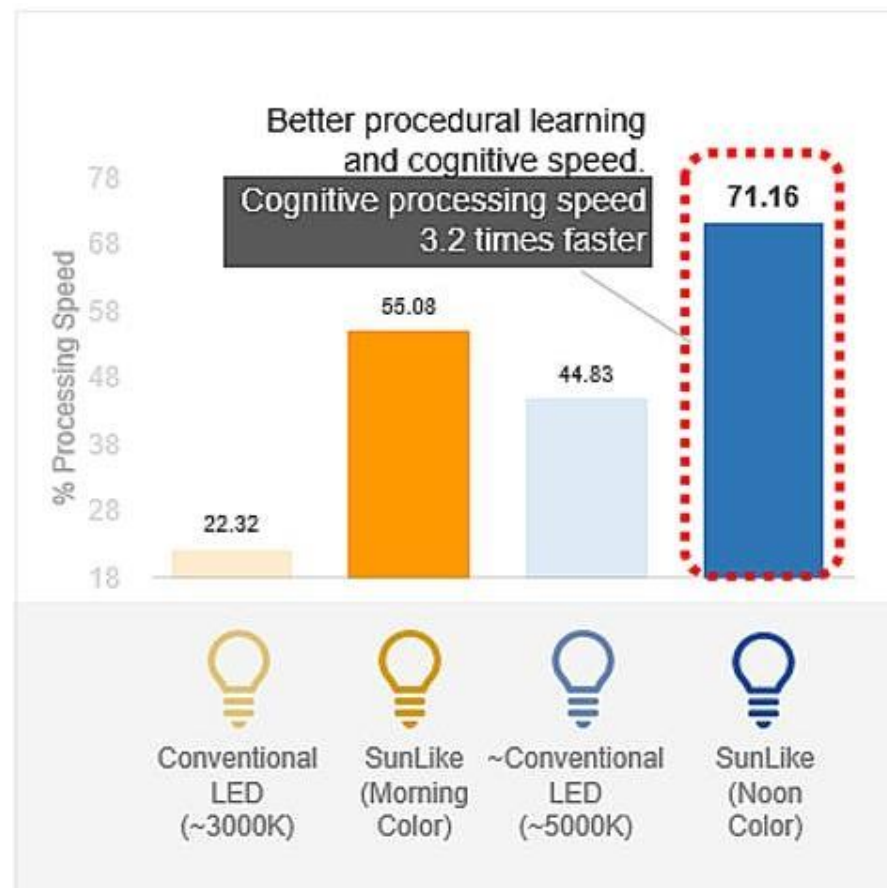
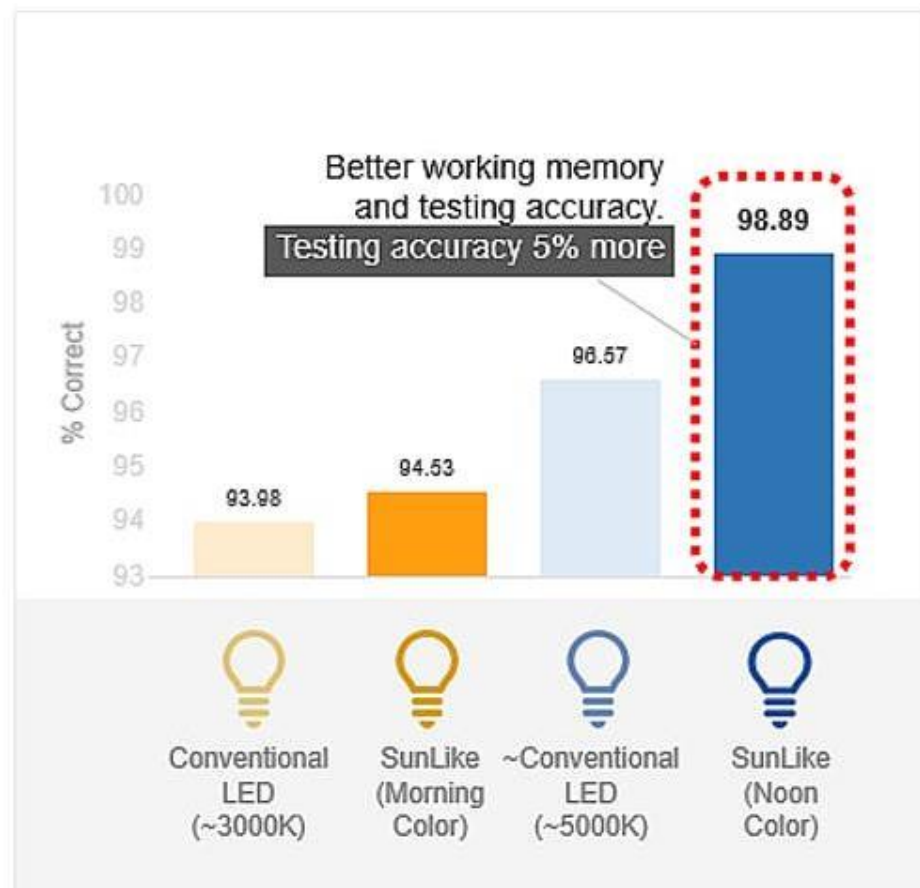
Saules gaismas krāsa

Diennakts ritms (*cirkadiānais ritms*)

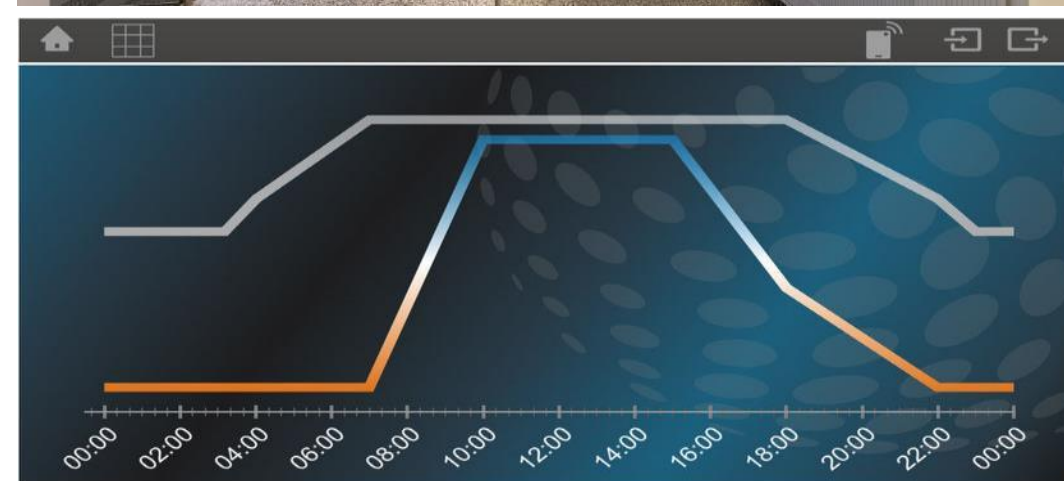
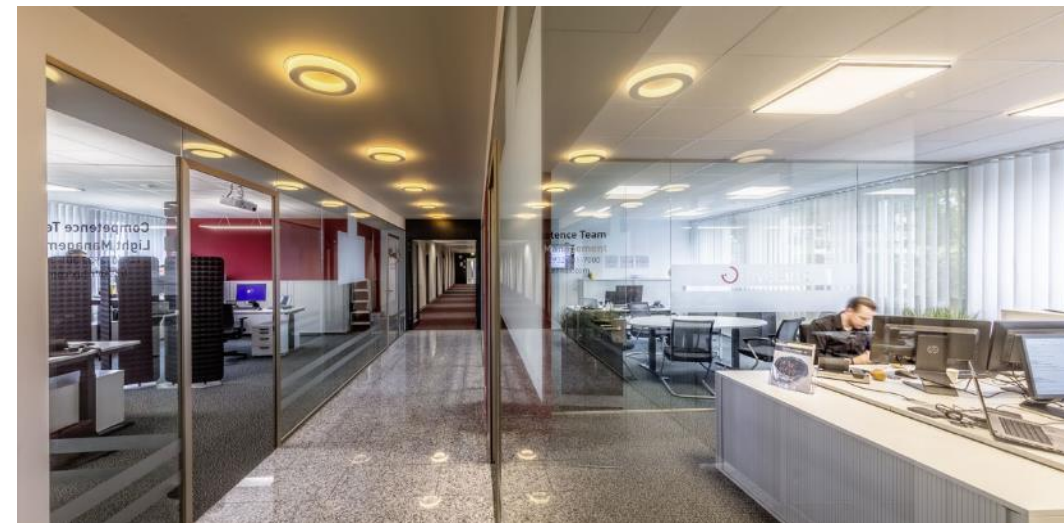

Apgaismojuma ietekme uz darba spējām

shorturl.at/dmnB4

Iespējas pielāgot gaismas krāsu

Energoefektivitāte un komforts

Kustības sensors

Klātbūtnes sensors

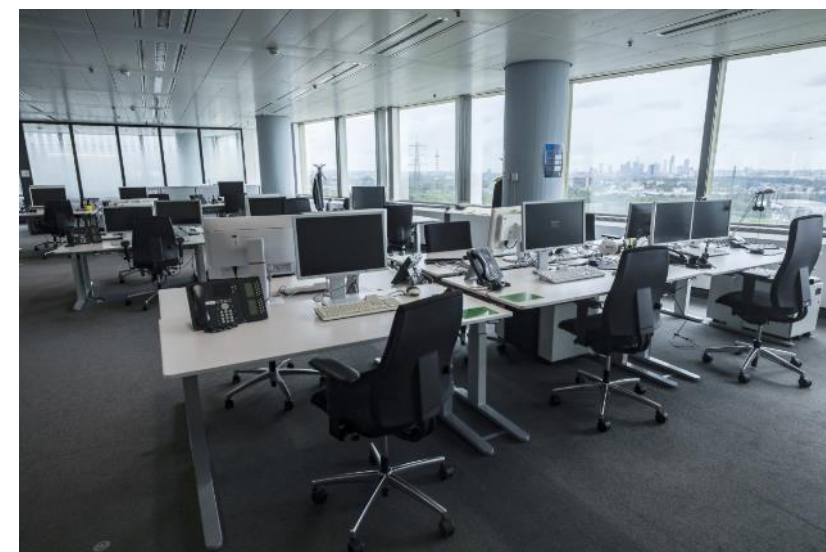
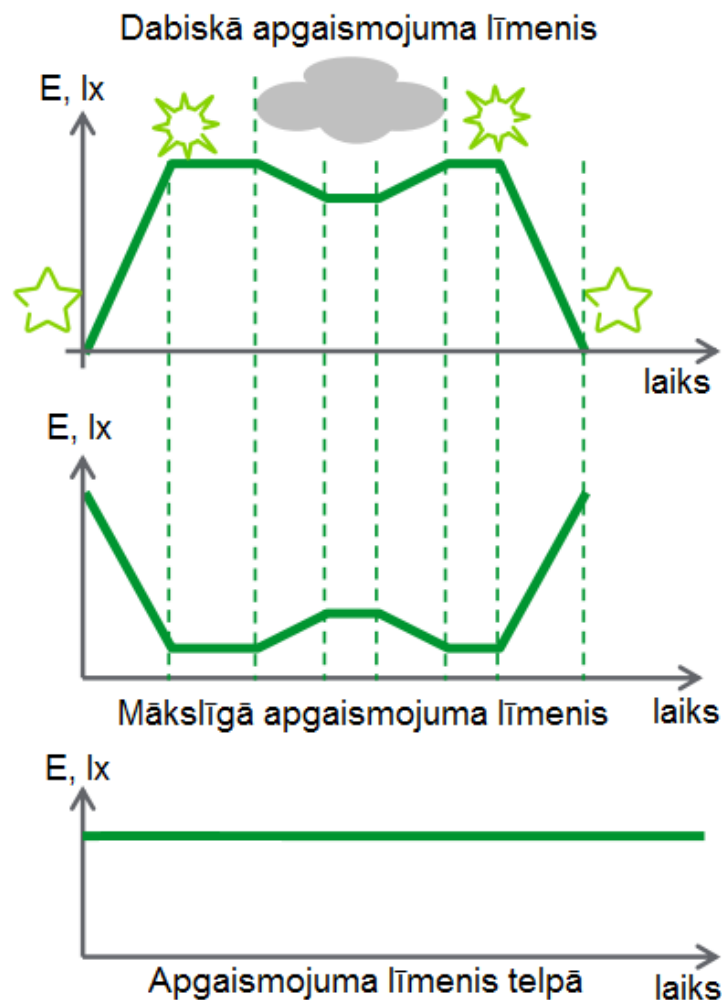
Energoefektivitāte un komforts #2

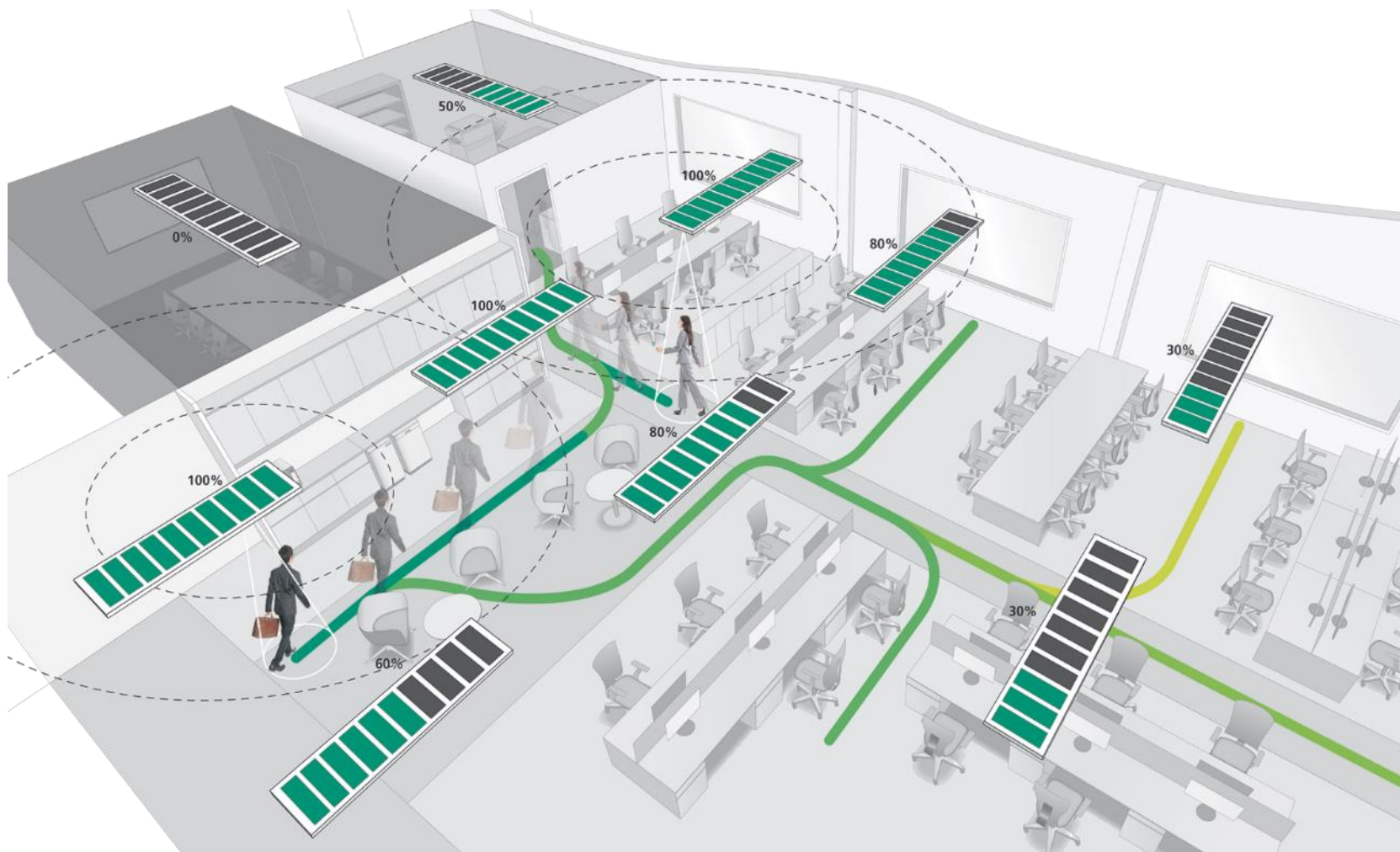
Apgaismojuma
līmeņa sensors

Dimmeris

Ēku vadības sistēmas (BMS)

Saules tehnoloģiju izmantošanas iespējas

Pamata lietas, lai domātu par paneļu uzstādīšanu

Uzstādīšana: brīva vieta uz zemes vai jumta

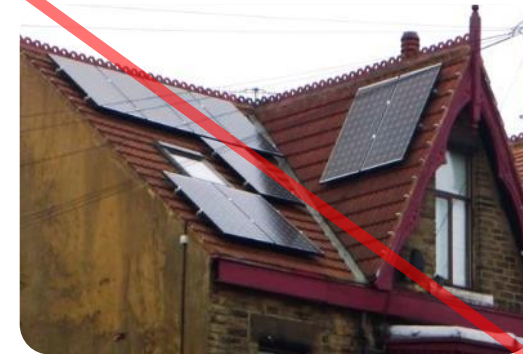
Novietojums: visefektīvākais uz D

Efektīvākais novietojums: 36 grādu slīpums

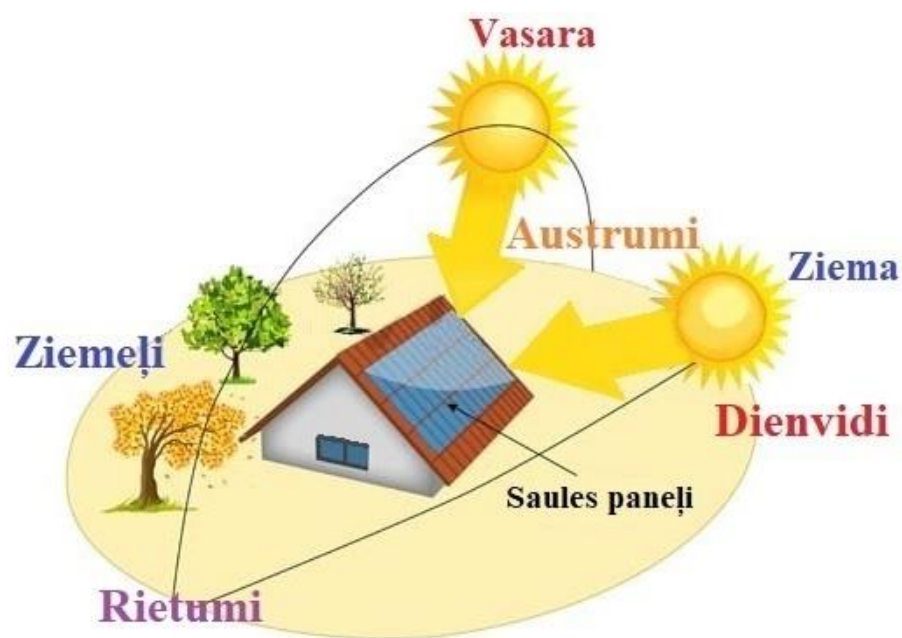
Apkārtējā vide: Bez noēnojuma

Paneļu novietojums

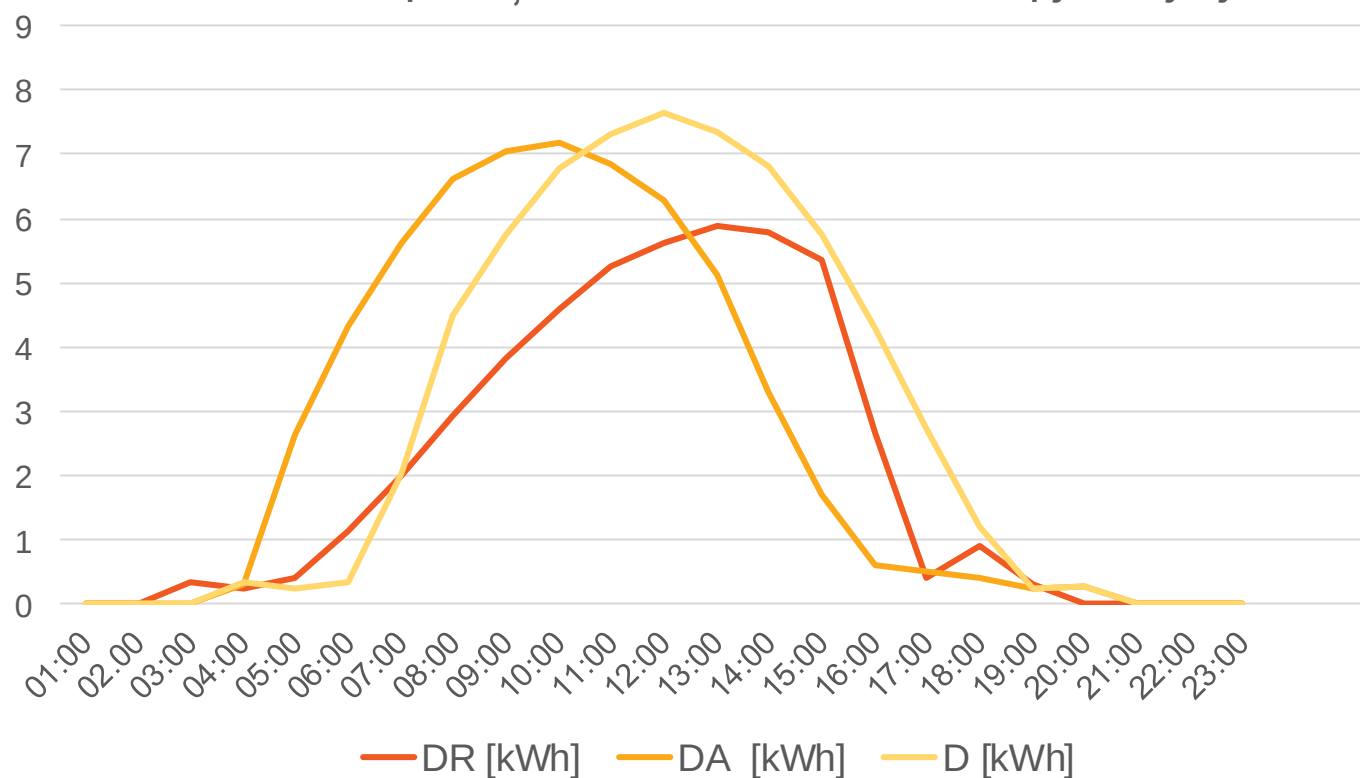

Novietojums pēc debespusēm

Dienvidu virziens ar slīpumu
30–36° pret horizontu

10 kW saules paneļu sistēmas ražošanas apjoms jūlijā

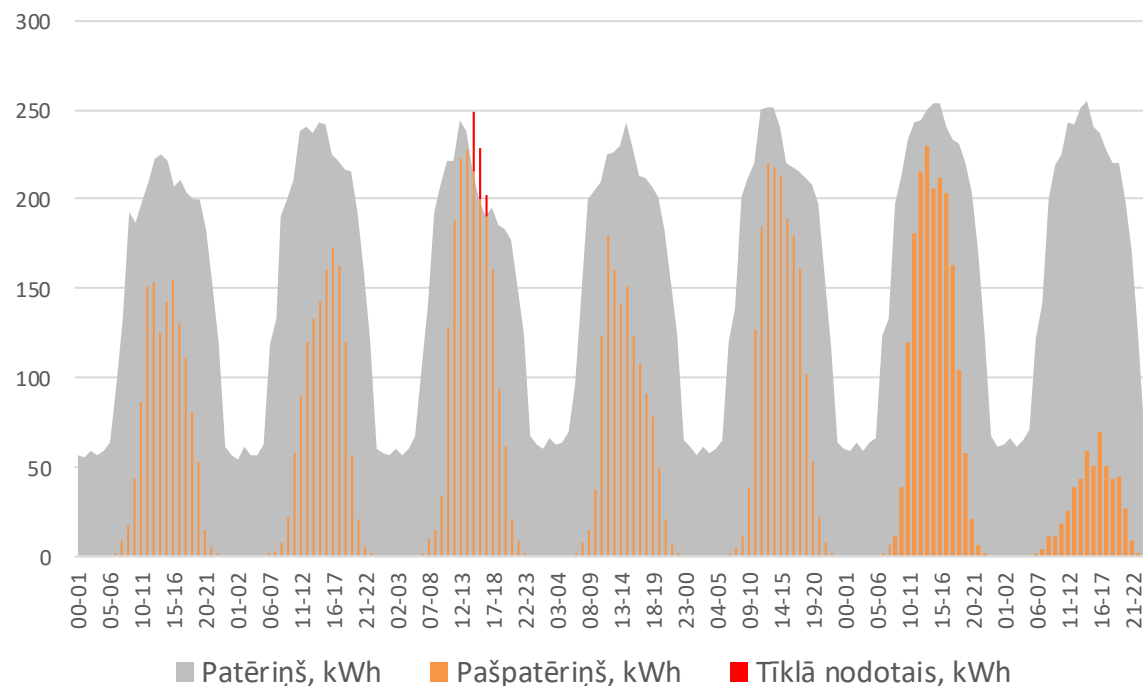
Sabalansēta ražošana un patēriņš

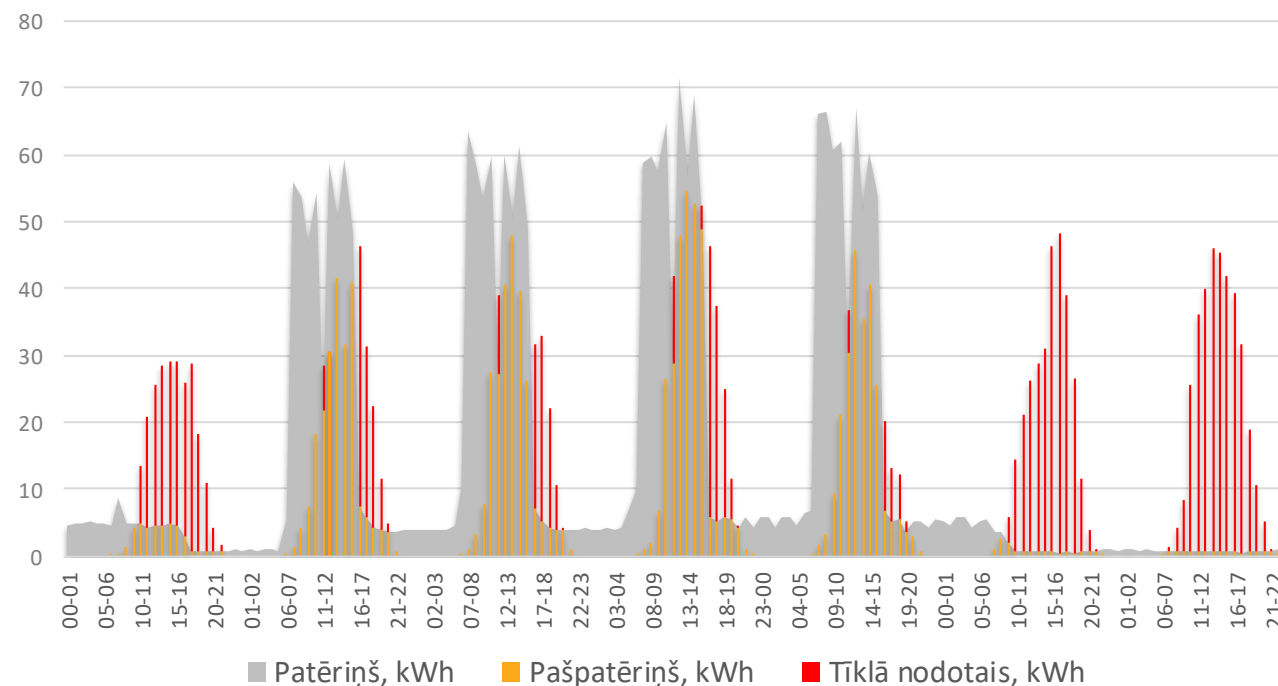
elektrum

Latvenergo

Objekta patēriņš un saules paneļu saražotais pa stundām nedēļā

Objekta patēriņa un saules paneļu saražoto apjomu salīdzinājums nedēļā

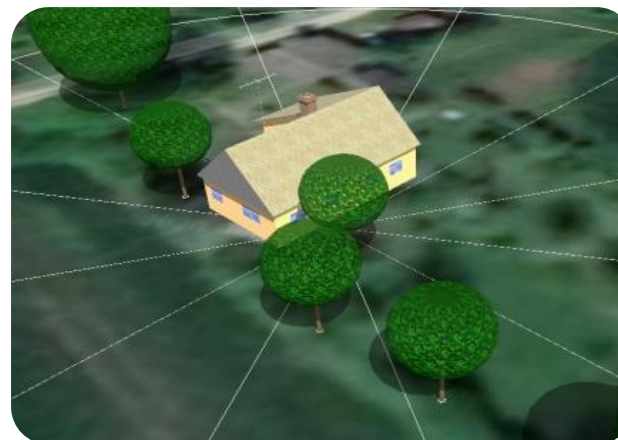
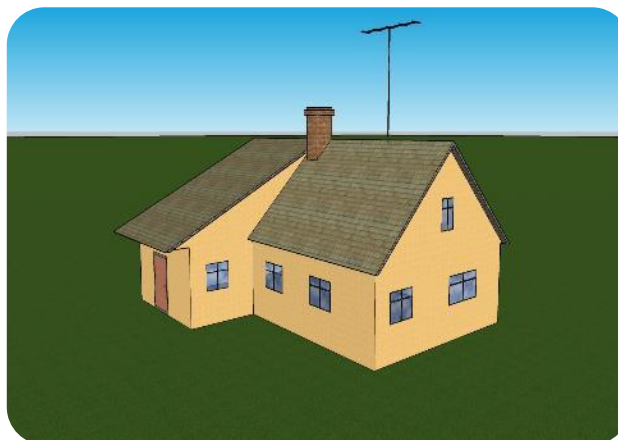
- Svarīgi ir **sabalansēt saules paneļu jaudu ar patēriņu**
- **80 %** no gada saules paneļu saražotā apjoma ir **vasarā** (aprīlis –septembris)
- Ražošana ir dienas stundās, kad elektroenerģija ir visdārgākā

Modelēšanas piemērs

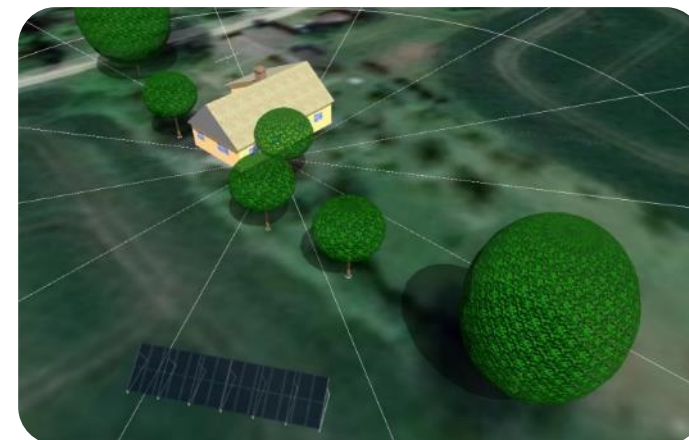
1. Izejas dati

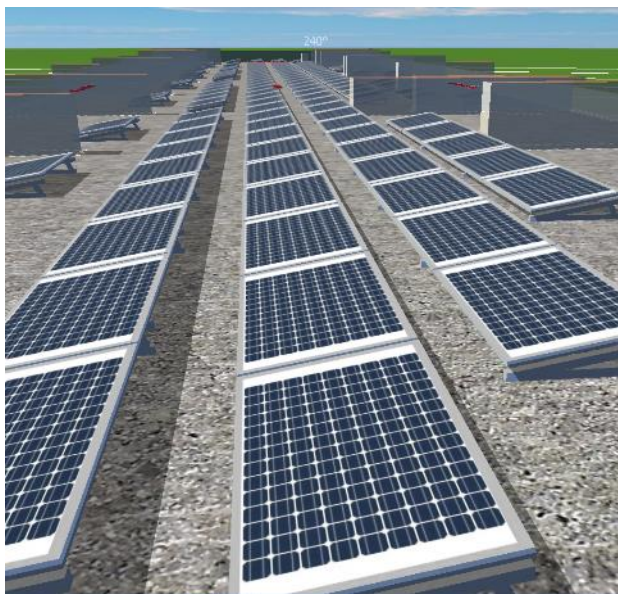
2. Ēkas modelēšana

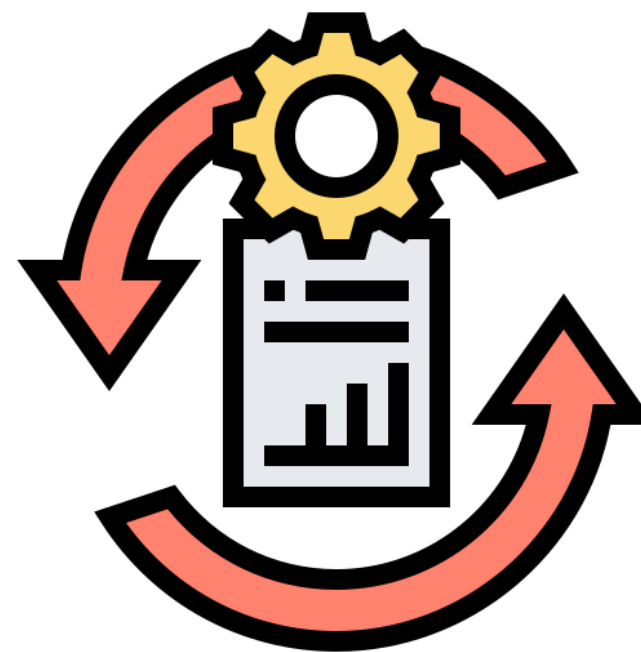
3. Paneļu sistēmas novērtējums

Risinājums uz daudzdzīvokļu vai ofisa ēkas jumta

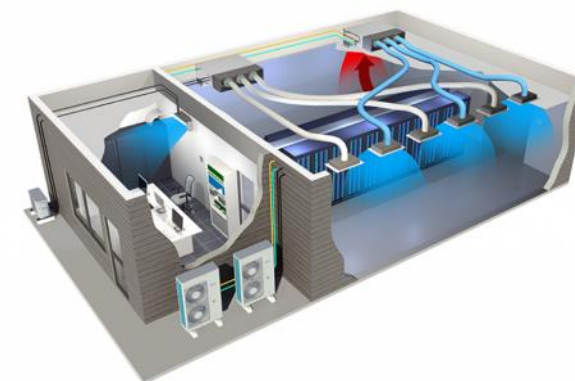
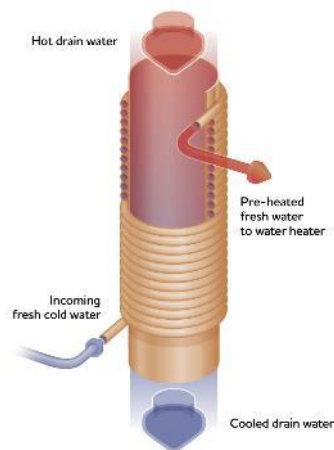
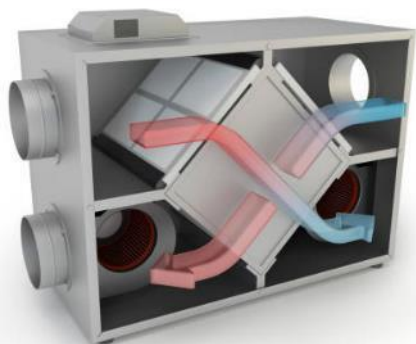

Rekuperācija –
enerģijas atkārtot
izmantošana

Siltuma atguve

- Ventilācija
- Kanalizācija
- Citi ražošanas procesi

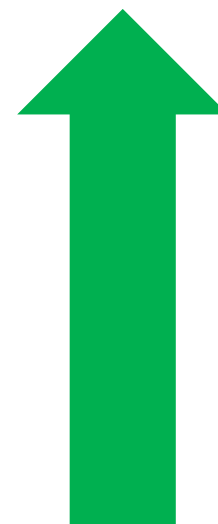
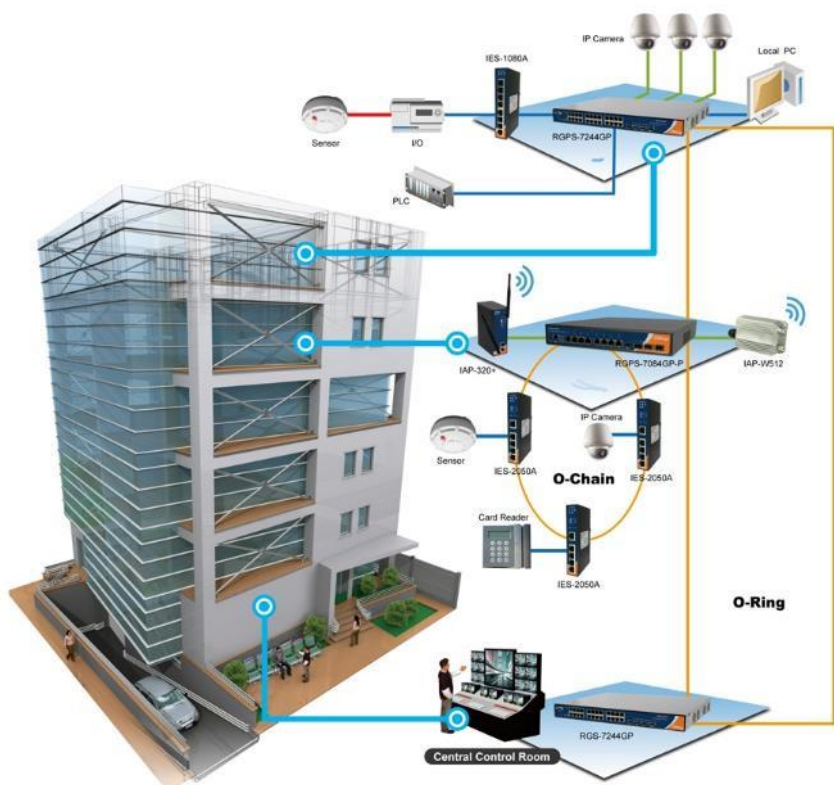

Ēku vadības sistēmas

Ēku vadības sistēmas

- *BMS- building management systems*

Kontrole
Ātrums
Kvalitāte
Laika ietaupījums
Labāki rezultāti

Izmaksas
Zudumi
Neapmierinātība

Kā lietotāji "apiet" sistēmu?

//Izmaiņas vienmēr prasa pielāgošanos

- Sniedz nepatīkamas atsauksmes
- Mēģina mainīt iestatījumus
- Pārvieto sensorus

Vai Jums patīk izmaiņas?

//Izmaiņas vienmēr prasa pielāgošanos

//Vienmēr vainīgs ir jaunais risinājums... iepriekš bija labāk...

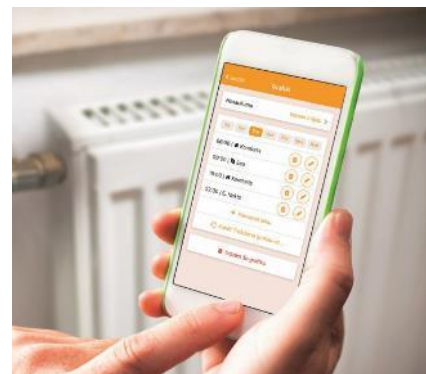

Uzņēmuma darbinieku motivēšana

Kā veicināt pārmaiņas un pielāgošanos?

- Izglītēt darbiniekus
- Veikt apmācības
- Iesaistīt vadības procesos
- Ļaut iesaistīties kontrolē
- Uz klausīt un ieviest ieteikumus

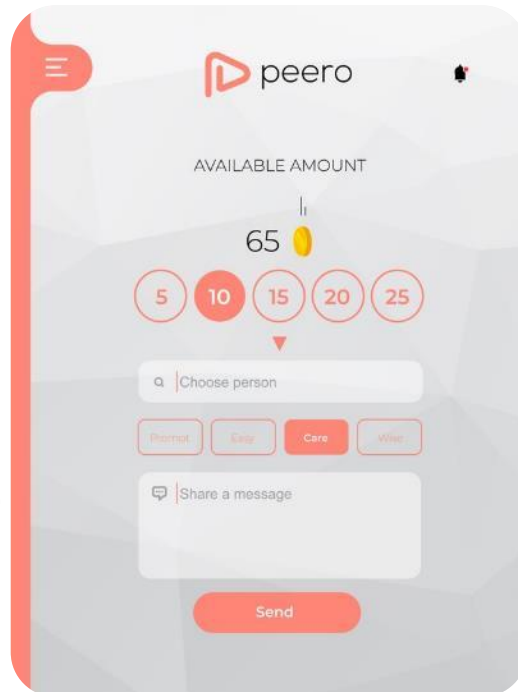
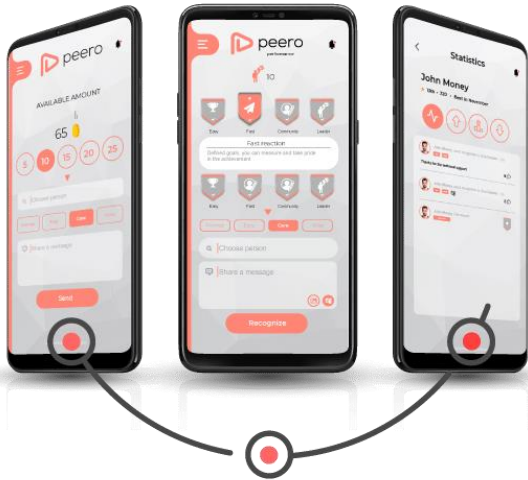

Uzņēmuma darbinieku motivēšana

- Spēlošanas elementi
- Sacensības
- Balvas/bonusi (ne vienmēr naudas izteiksmē)
- Efektīvākais darbinieks/nodaļa

Uzņēmuma darbinieku motivēšana

Elektrum.lv/energoefektivitate

[Elektroenerģija](#)
[Dabassāze](#)
[Risinājumi](#)
[Energoefektivitāte](#)
[Par mums](#)
[Pieslēgties](#)

Aktualitātes

Enerģijas patēriņa
samazināšanas iespējas

Siltumenerģijas patēriņa
samazināšanas iespējas
Drīzumā

Ūdens patēriņa samazināšanas
iespējas

Klimata un enerģētikas politika

Semināri un arhīvs

Darbinieku e-apmācība

Labās prakses piemēri

Finansējuma iespējas

Energoefektivitātes centrs

Izstrādātās vadlīnijas sadarbībā ar Ekonomikas ministriju

elektrum

Latvenergo

- ✓Īstermiņa pasākumi
- ✓Ilgttermiņa pasākumi
- ✓Pasākumi bez investīcijām
- ✓Pasākumi ar investīcijām

<https://www.em.gov.lv/lv/energotaupiba?fbclid=IwAR1SUr2KYwtpErhe8J0cOIi0xa9sHk9Wkwyd6c1yGU26wovx8pgJgQjjaQ>

BVKB izstrādātās vadlīnijas

- ✓ Siltumenerģijas ražošana
- ✓ Apkures sistēmas
- ✓ Telpu klimats
- ✓ Apgaismojums
- ✓ Ražošanas procesi/ iekārtas
- ✓ Transports
- ✓ Slikta apkopes problemātika

https://www.bvkb.gov.lv/lv/jaunums/ieteikumi-komersantiem-energoresursu-efektivakai-izmantosanaifbclid=IwAR2oDb2Lo26owB7hfiGfbnA-KFCZIZGb9BgrFGIRecz4c5oCKOee6LDFSf4&utm_source=https%3A%2F%2Ffacebook.com%2F

Gatavs!

Darbinieku e-mācības

2. Ventilācijas sistēma

Individuālie energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi

Klikšķini uz cipariem, lai aplūkotu tēmas!

Apgaismojums tikai telpās, kas tiek izmantotas

Sākotnējais

Ja pietiek gaismas, galdā lampa nav jāieslēdz

Sākotnējais

Visas žalūzijas aizvērtas, lai gan ārā spīd saule

Risinājums

Ejot prom no telpas, atstāts apgaismojums tualetē vai virtuvē

Risinājums

elektrum.lv/macibas

Notīrīt

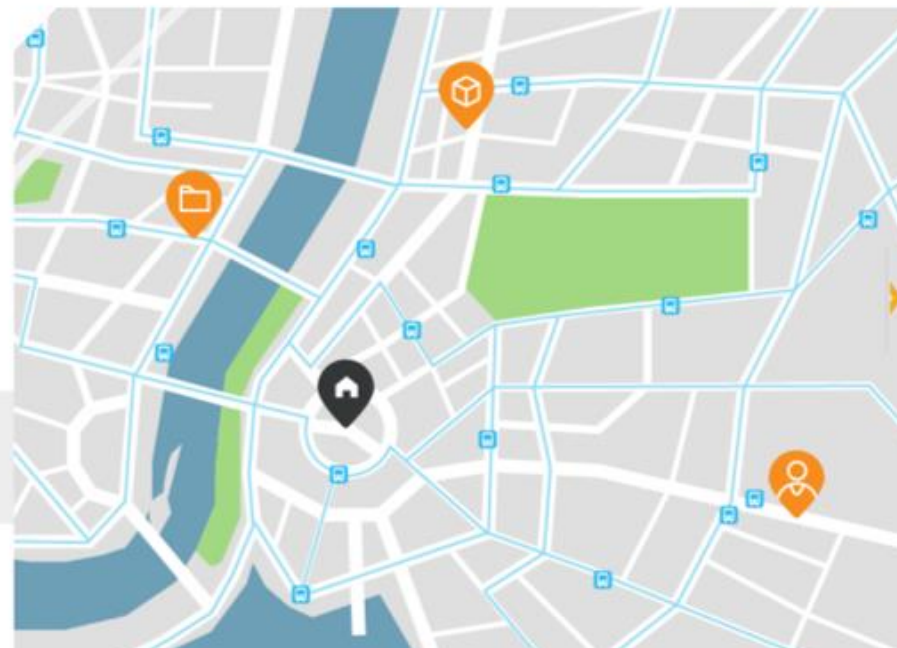
Izvēlies transporta veidu:

Gatavs!

Elektroenerģijas patēriņš

75 kWh

Uzņēmums nevar būt
efektīvs bez ***efektīviem***
darbiniekiem!

Jautājumi?